

HARCMISTRZ

M I E S I Ę C Z N I K
S T A R S Z Y Z N Y
H A R C E R S K I E J

ORGAN NACZELNICTWA
Z W I Ą Z K U
HARCERSTWA POLSKIEGO

Biblioteka Jagiellońska

1002661889

147

ROCZNIK CZTERNASTY
R O K 1 9 3 1

REDAKTOR: STANISŁAW SEDLACZEK

T R E Ś Ć

I. IDEOLOGJA HARCERSKA. ZAGADNIENIA OGÓLNE.

- Chwila skupienia 2, 22, 32, 49, 59, 76, 88, 96.
 Życie liturgiczne w harc., Ks. Dr. G. Szmyd 1.
 Przemówienie Przewodniczącego Z. H. P., Dha M. Grażyńskiego 22.
 O znaczeniu harcerstwa dla Polski dzisiejszej, Prof. R. Dybowski 24.
 W Dwudziestolecie 31.
 Ruch liturgiczny, J. Przygoda 32.
 Odezwa Przewodniczącego Biura Skautów Słowiańskich 60.
 Encyklika Rerum Novarum 70.
 Przyszłość skautingu, R. Baden-Powell 95.
 Ramy do gawęd w dr. rosyj. o służbie dla Ojczyzny 98.
 Wszystko co nasze Ojczyźnie oddamy... (wiersze) 106.
 Rota Harcerska 106.

II. ZAGADNIENIA ORGANIZACJI.

- Nasza ofensywa, J. Grzesiak Czarny 10.
 Angielskie ogniwa organizacyjne, St. Sedlaczek 12.
 Uśmiechnijmy się — za pomyślność harcerskiej ofensywy 25.
 Harcerstwo a wieś, St. Raliński 36.
 Harcerze w innych organizacjach, J. Osiecki 38.
 Ankieta w sprawie „Harc mistrza” 41, 53.
 Organizujmy prasę, W. Kulesza 42.
 Czy podnieść pogłównę, W. Kulesza 43.
 Chorągwie a Województwa 43.
 Brońmy Związku, A. Olbromski 60.
 O uznanie pracy harcerskiej, Sz. Gnatowski 68.
 O system sprawnościowy, M. E. Kazimierowicz 127.
 Rewizja sprawności 86.
 Drużyny specjalne, A. Smolarczyk 100.
 C. K. D. Z. H. P. 101.

III. METODYKA. PRACA W DRUŻYNACH.

- Zasady metodyki harcerskiej, St. Sedlaczek 6, 49.
 Laska harcerska, Zbój Becz 8.
 Skakanka, a gimnastyka ranna, L. Kohutek 26.
 Państw. Odznaka Sportowa, Wł. Olędzki 38.
 O pisaniu sprawozdań, J. Kozłowski 40.
 Życie świetlicowe, Pies Włóczęga 53.
 Praca społeczna w obozach, E. Olbromski 62.
 Zawody w Pradze (przykład ćwiczeń) 62.
 Organizacja propagandy cukru, St. Sedlaczek 76.
 Pokazy harcerskie, J. Kozłowski 78.
 Plan pracy hufca we Lwowie 83.
 Literatura instruktorska, St. Sedlaczek 97.
 O kształceniu zastępowych, Sz. Gnatowski 98.
 Z doświadczeń drużynowego (zastęp zastępowych) — Sęp Kresowy 100.
 Drużynowy—wódz 126.
 Nauka obywatelstwa 55.

Inicjatywy i pomoce.

- Rocznice historyczne, T. M. 13, 26, 101.
 Bibliografia Patronów Drużyn, T. Maresz 13, 40.
 Krajoznawstwo 39.
 Ochrona przyrody 129.
 Sport strzelecki, W. Kulesza 79.
 600 letnia rocznica bitwy pod Płowcami 104.
 Zakaz palenia tytoniu 19.
 Alkoholizm w Anglii 19.

IV. GAWĘDY NACZELNIKA.

St. Sedlaczek:

- I. Z okazji sprawozdania. „Marazm i zastój”. Harcerstwo jest ruchem przerodzeniowym. Ożywienie pracy wewnętrznej. Na czele iść—nie w ogniu. Czego potrzeba? 9.
 II. Przy zmianie placówki 23.

Antoni Olbromski:

- I. Wstępna 22.
 II. Złoty. 20-lecie. Akcja letnia G. K. 48.
 III. (Kryzys). Złot Praski. Poświęcenie Bucza.
 IV. (Ś. p. Min. Czerwiński. Minister J. Jędrzejewicz). Wyniki akcji letniej. Nowy rok harcerski. Nasze braki. Wizyta Baden-Powella 96.
 V. (O prasie harcerskiej) 106.

V. HISTORJA SKAUTINGU I HARCERSTWA ŻYCIORYSY. ZJAZDY. KONFERENCJE.

- Historja skautingu żeńskiego 14.
 W Dwudziestolecie harcerstwa 48.
 Dwudziestolecie prasy harcerskiej 106.
 Z dziejów prasy harcerskiej, St. Sedlaczek 108.
 Bibliografia czasopism harcerskich, tenże 118.
 „Czuj Duch”, A. 114.
 Polskie wydaw. harc. w Niemczech, J. Kwietniewski 114.
 Dzieje „Harcerza”, E. Ryszkowski 115.
 „Czuwaj”. „Wici Starszoharcerskie”. Prasa harcerska w Kościanie, w Kaliszu, „Świt” w Gostyninie 117.
 Jednodniówki harcerskie, I. Sedlaczkowa 122.
 Obozownictwo w harc. 1918—1930 56.
 Prof. St. Wojciechowski 85.
 Przewodniczący Z.H.P., Dr. M. Grażyński 23.
 Daniel Boone 29.

POWOŁANI NA WIECZNĄ WARTĘ.

- Ś. p. Dr. Sławomir Czerwiński 87.
 Ś. p. Tadeusz Filar 17.
 Ś. p. Prof. Piotr Liszkowicz 84, 103.
 Ś. p. Zygmunt Piaskowski 103.
 Ś. p. Jerzy Daszkiewicz 103.
 Ś. p. Włodzimierz Bochenek 128.
 Ś. p. Ks. Wiktor Preys 128.

Co się dzieje w Z. H. P.

- Konferencja w sprawie drużyn szk. powszech. 72.
 IV konferencja żeglarska 72.
 Odprawa Komendantów Chorągwi 128.
 Główna Kwaterna 44, 55, 130, 131.
 Strzelectwo i łucznictwo 17, 28, 44, 45, 55, 56, 72, 104.
 Żeglarstwo 72, 84, 130.
 Gromada Starych Harcerzy 17.
 Honorowi Harcerze Rzeczypospolitej 18.
 Członkowie TNSW w harcerstwie 55.
 Konferencja prasy harcerskiej 58.
 Kursy 17, 55.
 Sprawności 55.
 Wyprawa do Pragi 44, 45.
 W. F. 44.
 Srebrny Krzyż Zasługi 55.
 I Morska Druż. w Gdyni 84.
 Harcerze w czasie powodzi w Wilnie 85.
 Złot w Spale 94.
 Poświęcenie Szkoły Instr. na Buczu 94.
 Odznaka 20 lecia Harc. Lwowsk. 104.
 Harcerstwo w Lidze Narodów 131.
 Bibliografia harcerska 17.

Na terenie Chorągwi:
Białostockiej 72, 131; Krakowskiej 35; Lwowskiej 104,
130; Łódzkiej 17, 117; Mazowieckiej 18, 72, 94, 117, 131; Płoc-
kiej 55; Pomorskiej 28, 84; Poznańskiej 18, 131; Śląskiej 130;
Warszawskiej 131; Wileńskiej 45, 85, 131; Zagłębiowskiej 17,
131.

Poza terenem R. P.
Ameryka Półn. 18.
Francja 44, 131.

„Wycinki“. Harcerstwo w czasopiśmie.

Kącik Działki Sokolej i Młodzieży Harcerskiej 15.
Metoda z Mafekinga 15.
„Oświata i Wychowanie“. „Szkoła“. „Praca Strzelecka“.
„L. Education en Pologne“. „Orleńca“ 54.
Świątlica 57.
„Ochrona przyrody“ 70.
Harcerstwo w Tatrach 85.
„System zastępowy“ w Stow. Mł. Pols. 131.
„Szkoła“—rocznik 1930, artykuły I. Kozielewskiego 131.
Słowo „scout“ 132.
Kluby młodzieży 132.

Promieniowanie harcerstwa.

Obozy Związku Osadników 86.
Koła Przyjaciół w Związku Osadników 86.
Obóz Przysposobienia Społecznego 86.
System zastępowy w Stow. Mł. Pols. 131.
Obóz pod Charbinem 132.

VI. STARSZE HARCERSTWO.

Zasady Starszego Harcerstwa, J. Zawadzki 3,
33, 51.
Prawa Puszczy, Roztropny Żóraw 4.
Prawo tarszoharcerskiego Kręgu Puszczy 4.
Starsze harcerki i samotne instruktorki, E. Gro-
decka 5.
Reorganizacja St. H. w Krakowie 16.
Starsze Harcerstwo, T. Piskorski 33.
Wyprawa St. H. do Kandersteg 34, 93.
Musimy się poznać, T. Piskorski 64.
Koło St. H. im. K. Żegockiego w Kościanie,
J. Osiecki 65, 81.
Obóz-Kurs Starszoharcerski, J. Korpała 80.
Pokłosie wakacji, T. Piskorski 124.
O program drużyn akademickich, H. 125.
Bochnia 69.
Gdańsk 126.
Kościan 17.
Kozmin 17.
Kraków 35.
Trzebinia 35.
Warszawa 69, 126.
Wilno 35, 82.
Wycieczka na Łotwę 82.
Rada Starszoharcerska 126.
Krań puszczy 126.
Starszoharcerskie obozy wędrownie 126.

VII. MIĘDZYNARODOWE SPRAWY SKAUTOWE.

SKAUTING ZAGRANICĄ.

ORGANIZACJE PODAJĄCE SIĘ ZA SKAUTOWE.

Konferencja sk. polsko-czeska 14.
Skautowa prasa zagraniczna, E. Ryszkowski 66.
VI Międzynarodowa Konferencja Skautowa 88,
102.
Złot Skautów Słowiańskich w Pradze 92.
Z. H. P. w Niemczech na Zlocie Praskim 103.
Międzynarodowy Złot Starszych Skautów 93, 104.
Zebranie Biura Skautów Słowiańskich 94.
Czasopisma skautowe zagraniczne 123.
Złot w Kandersteg 18, 73, 93, 104.
Starzy skauci 18.
Herbatka rodzicielska 18.
Stypendja na kursy 18.
Marszałek Lyautey 28.
Marszałek Joffre 28.
Wychowanie religijne 28, 57.
„Jamboree“ 28.
Dżembori 1933 28, 57, 131.
Międzyn. Komitet Skautowy 28.
Międzyn. Konferencja Skautowa 28, 45, 73.
Baden-Powell 29.

Obozy Słowiańskie w Pradze 44, 45, 92.
George Bertier w Polsce 45.
Św. Jerzy 56.
Rozwój Starszych Skautów 56.
Statystyka 85, 131.
Zebranie Biura Skautów Słowiańskich 94.
Międzynarodowy Złot Sk. Wodnych 131.
Skautowy fundusz ratunkowy 131.
Afryka 29; Ameryka Półn. 29, 29, 57, 85; Anglja 28, 29,
57; Bermuda 29; Bułgaria 73; Guatemala 57; Hiszpanja 29;
Irlandja 29; Jugosławia 85; Litwa 131; Rumunja 131; Szwaj-
carya 29, 131; Szwecja 45, 73.
Wyjazdy przedstaw. Z. H. P. 74, 131.
Tow. Opieki nad Młodz. Rob. a harc. 19.
„Związek Harc. Rob. im. J. Piłsudskiego“ 19.
Propaganda „Płastów“ 19.
O Polsce w pismach skautowych 28, 29.

VIII. RÓŻNE.

Jeszcze o namiotach 18.
Bibliografia harcerska 17.
Liczba katolików 19.
Kryzys rodziny w Ameryce 20.
Z bolszewizując. powstańca — zakonnik 20.
Votum Narodowe 57.
Linguaphone 57.
Wystawa w Wenecji 73.
Kongres Polsko - Jugosłowiański 73.
Ratujmy polską mowę 74.
Wędrowka gwiazdzista YMCA 86.
Polacy w Czechosłowacji 127.
Nowe zasady dzielenia wyrazów 129.
Projekt kodeksu karnego a pojedynki 129.
Konkurs na broszurę K. P. II. 130.
Wykaz szkół i zakładów specjalnych 132.
Obywatelskie stanowisko lekarzy szk. 132.
Radio w Polsce 132.
Korespondencja Redaktora 20, 30, 44, 58, 74, 86, 104, 132.

IX. Z WYDAWNICTW.

Rocznik Pedagogiczny tom IV. 15.
Rubaszewski, Be prepared 15.
Harcerskie Mazowsze 15.
W. Ziętkiewicz, Jazda na nartach 16.
Mjr. R. Starzyński, Zarys nauki organiz. sił zbrojnych 16.
J. Slocum, Sam jeden żaglowcem naokoło świata 16.
Cz. Żelazny, Jak organizować zawody strzeleckie 16.
Kpt. Cz. Żelazny, Międzyn. sport strzelecki 16.
J. Suski, Podział administrac. Rz. P. 16.
Dyr. J. Stemler, Biblj. Ilustr. Wykł. Ośw. 16.
Prawidła wymowy polskiej 27.
Ziętkiewicz, Sprzęt narciarski; Jazda na nartach: Użycie
sznurów narc. 27.
T. Fonferko, Jak zbudować kajak 27.
Cz. Mierzejewski, Zaprawa lekkoatletyczna 27.
M. Zaruski, Przewodnik narciarski 27.
J. Tworkowska, Równajmy krok 30.
P. U. W. F. i P. W., Państwowa Odznaka Sportowa 30.
J. Niezbrzycki, Polesie 43.
A. Gerbault, Na powrotnej drodze 43.
The Council Fire VI, I. 43.
Le Manuel des Cheftaines, 43.
R. E. Philipps, - St. Sedlaczek, System zastępowy 55.
Dr. M. Łodyński, Biblioteka Szkoły Rycerskiej 55.
O. M. Pirożyński, Co czytać 70.
J. Guerin - Desjardins, Scoutisme et Education Psy-
sique, 70.
W. Lipiński, Wśród lwowskich orląt 71.
Ministerstwo W. R. i O. P., Szkołne Schroniska Nocle-
gowe 71.
St. Harasymow, Praca dowódcy kompanji 71.
Z. H. P. w 1930 r. 71.
„Harcerz“, „Skrzydła“, „Skaut“. 72.
Dr. Wł. Szczygieł, Harcerskie obozy nauczycielskie 85.
Z. O. Radom, Sprawozdanie 85.
J. Zawadzki, Dzienniczek harcerski Wyprawy do Pra-
gi 85.
B. Polkowski, Krajoznawca 85.
A. Zaleski, Krótki podręcznik pływania 85.
W. Bublewski, Kajakami na szlaku wodnym 85.
St. Sedlaczek, Przeglądy i pokazy harcerskie, Musztra
harcerska 85.
Państwowa odznaka sportowa, 129.
Mierzejewski, Baran, Humen, Zasady nauczania lekkiej
atletyki 129.
S. Lidzki - Śledziński, A. Kowalski, Śpiewnik żoł-
nierski 129.

NACZELNICTWO ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO WIADOMOŚCI URZĘDOWE

Rocznik 9 (XII).

Rok 1931-

TREŚĆ CZĘŚCI URZĘDOWEJ.

SPRAWOZDANIE NACZELNEJ RADY HARCERSKIEJ.

za okres 1.I.1929 — 1.IX.1930 1—31.

ROZKAZY NACZELNICTWA

Anulowanie rozkazu	51.
Cofnięcie stopni instruktorzkich	57.
Drużyny, przyjmowanie i rozwiązywanie	31.
Dworek Cisowy	33.
G. K. M.	33, 39, 51.
Koło Przyjaciół	31, 33, 39.
Komendy Chorągwi Ż.	31, 39, 44, 51.
Komendy Chorągwi M.	31, 57.
List okólny w sprawie prop. spoż. cukru	48.
Mianowania starszyny	31, 33, 39, 44, 51, 57.
Odnaka wdzięczności	57.
Odnaka za uratowanie życia	51.
Propaganda spożycia cukru	48.
Przywrócenie stopni instr.	31, 39, 57.
Przeniesienie do czł. współdz.	31, 33, 51.
Rozstrzygnięcie konkursu prop. cukru	33.
Rozwiązanie Oddziałów Włocł. i Płock.	33.
Sprawności	31.
Wyrok Sądu Naczelnego	44.
Zarządy Oddziałów	33, 39, 44, 51.
Zjazd Walny XI	33.
Zjazd Naczelnej Rady XLVIII	33.
Zjazd Naczelnej Rady XLIX	34.
Zjazd Naczelnej Rady L.	43.
Zwolnienia z Z. H. P.	31, 33, 39, 51.

ROZKAZY NACZELNICZKI GŁÓWNEJ KWATERY Ż.

Akcja letnia	40.
Chorągwie	57.
Dwudziestolecie powstania harcerstwa	39.
Komendy Chorągwi	39, 57.
Komisja prób	40, 57.
Terminarz	40.

ROZKAZY NACZELNIKA GŁ. KWATERY HARCERZY.

1. Przepisy stałe obowiązujące	
13. Porządek i znakowanie rozkazów	31, 36.
Zmiana systemu raportowego	58.
2. Zarządzenia bieżące.	
21. Krzyż harcerski	31.
Księgowość w drużynie	44.
23. Poradnia dla drużynowych	35.
Sprawności	36.

3. Wydawnictwa (polecenia)	55 58.
4. Drużyny, zrzeszenia i obozy.	
41. Wpis drużyn	31, 35, 36, 40, 55, 58.
42. Wykreślenie drużyn	35, 36, 40.
43. Wpis zrzeszeń St. H.	44.
45. Ocena obozów z 1930	31, 35, 36, 40, 44, 55.
46. Oznaki specjalne drużyn	36, 58.
5. Hufce.	
51. Listy mianowania hufcowych	32, 41, 58.
54. Zwolnienia hufcowych	55.
6. Chorągwie.	
61. Mianowania komendantów zastępców	55, 59.
62. Mianowania członków komend	36, 41, 44, 55, 59.
65. Zwolnienia członków komend	55.
64. Zwolnienia komendantów i zastępców	59.
63. Komisje prób starszyny	32, 36, 55, 59.
7. Główna Kwatera.	
(Skład osobowy G. K.)	35, 37, 41, 44.
8. Mianowania starszyny.	
85. Instruktorzy techniczni	55.
Sprawności instruktorskie	55.
9. Urlopy, zmiany przydziału, zwolnienia starszyny.	
93. Zmiany przydziału	32, 36, 37, 41, 44, 55, 59.
95. Zwolnienia	55.
96. Przeniesienie do rezerwy	32, 36, 41, 55.
97. Powołanie do służby czynnej	32.
98. Kurs korespondencyjny — absolwenci	41, 44.
99. Zawieszenia	37, 41, 55.
90. Inne	32, 55.
0. Pochwały, oznaki i odznaczenia.	
01. Pochwały	59.
02(1). Harc. odznaka P. W.	36.
02(2). Odnaka dziesięciolecia	36, 37, 41, 44, 55, 59.
Inne.	

Konkurs fotograficzny	45.
Akcja kursowa	45.
Rejestracja starszyny harcerskiej	48.
Regulamin gromad zuchowych	51.
Harcerze w walce z bezrobociem	57.
Instrukcja skarbowa	58.
Obozy harcerskie	59.

POZA ROZKAZAMI.

Komunikat wydziału w. f.	32.
Wyprawa do Pragi	41.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Administracja i księgowość w drużynie	46	Strzelectwo i Łucznicтво	50.
Chorągiew Mazowiecka	37	Wydawnictwa:	
Chorągiew Wileńska	38.	Z. H. P. (brozura francuska)	59.
Członkowie Zw. Naucz. Pols. w harc.	38.	Harcerstwo Śląskie	59.
Film z Dżembo	38.	Reytaniak	60.
Harcerskie Kwadransy radiowe	46.	Zóraw	60.
Konferencja Biura Skautów Słowiańskich	56.	Strażnica, St. Łoś	60.
Kursy żeglarskie	45.	Wytężne metodyki harc., St. Sedlaczek	60.
Odprawa Komendantów Chorągwi	42.		

Zamów natychmiast!

przepiękną książkę harcmistrza
Wł. Nekrasza

HARCERZE W BOJACH

Cena 14.50 złotych za 2 tomy. Całość już wyszła!

GŁÓWNA KSIĘGARNIA WOJSKOWA

Warszawa, Nowy Świat 69. Konto P. K. O. 162.

Dawne roczniki „Harcmistrza” i „Harcerza”.

HARCMISTRZ

924 — 7.30 zł. (brak 1 num)	1925 — 6.60 zł. (braki)
1926 — 10 zł. (kompl.):	1927 — 14 zł. (kompl.):
1928 — 12.60 zł. (brak 1 num);	1929 — 14 zł. (kompl.):
1930 — 12.60 zł. (brak 1 num.);	

HARCERZ

1926 — 8 — zł; 1927 — 12. — zł.	1928 — 10. — zł. (kilku n-rów brak); 1929 8. —; 1930 4.70.
---------------------------------	--

DOSTARCZA PÓKI ZAPAS STARCZY:

ADMINISTRACJA „HARCMISTRZA” ZIELNA 35, m. 9.